

Vzdělávání – otázka, potřeba, nutnost, zbytečnost?

Zora Syslová

Standardy nejen předkolního, ale i základního vzdělávání, se staly od roku 2010 jednou z nejdiskutovanějších oblastí veřejnosti. Přesto si klade za cíl zamyslet se nad jejich účelem a smyslem v předkolním vzdělávání. Snáší se vyjít ze širšího kontextu současného předkolního vzdělávání. Zároveň chce tená e seznámit s vývojem tohoto dokumentu a položit několik otázek k zamyšlení nad dalším směřováním vzdělávání nejmenších dětí.

Co vedlo ke vzniku standardů předkolního vzdělávání?

Lze se domnívat, že Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže v ele s tehdejšími ministry reagovali na zprávu McKinsey & Company, která přinesla informace o tom, že *švédské výsledky studentů českých základních a středních škol klesají. Jelikož akademické výsledky úzce souvisí s těmi ekonomickými, ohrožují klesající studijní výsledky nejen budoucnost studentů, ale i prosperitu české republiky.*¹

Jedná se o výsledky mezinárodních srovnávacích testů PISA a PIRLS. Ty se sice týkají tříd 5. a 9. třídy základních škol, nicméně je tu zřejmá souvislost s kvalitou předkolního vzdělávání. *Existuje jasný důkaz, že příjemci vysoce kvalitního předkolního vzdělávání a péče dosahují významně lepších výsledků v mezinárodních testech základních dovedností jako PISA a PIRLS srovnatelných se zlepšením, jakého lze dosáhnout během jednoho až dvou školních roků.*²

Zpráva McKinsey & Company také upozorňuje na to, že školské systémy, které dosahují vyšší úrovně ve Švédsku, kladou větší důraz na kvalitu výuky ve třídách. Při přijímání opatření na zlepšení výsledků vzdělávání je však potřeba e-it souběžně několik prioritních vybraných oblastí a je nutné zapojit působení dalších orgánů, jakými jsou kraje a česká školní inspekce. Je nezbytné e-it podporu profesního růstu prostřednictvím kvalitní přípravy učitelů, ale také následující podporou například v podobě mentoringu. Je obecně známou věcí, že české školství již dlouhá léta postrádá standardy kvality učitelů, chybí

¹ *Klesající výsledky českého základního a středního školství: fakta a řešení.* McKinsey & Company, 2010, s. 3 [online]. Dostupné na WWW:

http://www.mckinsey.com/locations/prague/work/probono/2010_09_02_McKinsey&Company_Klesajici_vysledky_ceskych_zakladnich_a_strednich_skol_fakta_a_rezeni.pdf. [cit. 2011-10-10]

² OECD, šPISA 2009 results: Overcoming Social Background, svazek 2, 2010, str. 97698; šPIRLS 2006 International Report, 2007, str. 158.

h dokument lze jen stříhovat o profesním r stu

V uplynulých n kolika letech došlo ve školství k n kolika nesystémovým krok m. Za všechny, týkající se pedkolního vzdávání, lze zmínit n kolik. Prvním příkladem je navýšení tarif vysokokolsky vzdávaným uitel m mate ských škol, které bylo pouze asov ohrazenou záležitostí. Druhým je vytvoření platové tabulky pro pracovníky školství, která poprvé v historii není závislá na odpracovaných letech, ale ke které nejsou dána žádná podporná kritéria například v podobě kariérního řádu. Je tak je ist v rukou editel , do jakého platového stupně své zaměstnance zaadí. P esouování kompetencí ze státní úrovn na úroveň škol však nemohou probíhat takto fliveln . *š Uitelé a editelé pot ebují v t-í podporu a jasné vedení, v etn standard a hodnocení znalostí a dovedností student .*³

Dalším nesystémovým krokem bylo zrušení povinnosti psát zprávu o vlastním hodnocení školy § 28, odst. 1, písm. e) školského zákona. Z stala povinnost vést výro ní zprávu o innosti školy, která však platí pouze pro základní, střední a vyšší odborné školy. Mate ské školy tudíž nemají povinnost vést žádnou dokumentaci o tom, jaká je úroveň školy, jak se v pr b hu asu její práce zkvalituje. Novelizací vyhláky . 15/2005 Sb. kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých zám r , výro ních zpráv a vlastního hodnocení školy byly zrušeny ve které paragrafy týkající se vlastního hodnocení. V § 12 školského zákona je sice stanoveno, že školy si provád jí vlastní hodnocení, ale žádné další bliží informace jíž k jeho realizaci poskytnuty nejsou.

Za nejv t-í chybu dosavadního pr b hu transformace školství (kurikulární reformu) však lze považovat dosta ující středokolské vzdání uitel mate ských škol. Pofladavek na vysokokolské vzdávání zaznívá již p es sto let, stal se také jedním z cíl *Národního programu rozvoje vzdávání v eské republice (Bílá kniha)* v oblasti pedkolního vzdávání, p esto nebyl do dne-ního dne napln n. Kurikulární reforma s sebou přinesla adu zm n a zvý-ených nárok na práci pedkolního pedagoga. Lze se oprávn n domnívat, že souasná střední pedagogická škola, která již není zam ena výlu n na přípravu uitel mate ských škol, nemohou poskytnout dosta ující kvalifikaci pro kvalitní výkon tohoto povolání.

³ *Klesající výsledky eského základního a středního školství: fakta a řešení.* McKinsey & Copany, 2010, s. 31 [online]. Dostupné na WWW: http://www.mckinsey.com/locations/prague/work/probono/2010_09_02_McKinsey&Company_Klesajici_vysledky_ceskych_zakladnich_a_strednich_skol_fakta_a_reseni.pdf. [cit. 2011-10-10]

deny v mate ských –kolách, jsou velmi rozšířené a probíhající kurikulární reform (Syslová, Najvarová, 2011). Lze z nich vyíst, fle u ítelky MTMnerozumí dobře pojmy RVP PV a nedadí se jim formulovat cíle vzdávání. Studie v nované problematice vedení a ízení mate ských –kol ukazují na p etrvávající autokratický styl ízení. Ukazuje se také nízká úroveň práce se zp tnou vazbou a vyuffívání informací získaných prost ednictvím vlastního hodnocení –koly k jejímu zkvalit ování.

Aktuáln realizovaná reforma postrádá evalua ní standardy (normy o ekávaných výkon flák), které –koly nutn pot ebují zejména pro vlastní výuku a vnit ní evaluaci –koly. P edstavitelé Asociace profesu ítelství považují testování flák 5. a 9. t íd, které by m lo vycházet z evalua ních standard základního vzdávání, za *š jeden z prost edk z doposud chyb ící soustavy nástroj ov ování kvality a efektivit y vzdávání v procesu kurikulární reformy.*⁴

Standard znamená normu, správnou míru, obecn uznávané m ítko i n co obvyklého, o ekávaného a p im eného. Odtud m fleme také odvodit pojem standardní (obvyklý, správný, p im ený) a nadstandardní (luxusní, zvlá t vybavený).

Jde v p ípad standard p ed–kolního vzdávání o evalua ní standardy z hlediska cíl kurikulární reformy a cíl p ed–kolního vzdávání?

Nejprve bude nutné si odpov d t na otázku: *Jaké jsou cíle kurikulární reformy?* Ty m fleme najít v Bílé knize, –kolském zákonu (zákon .561/2004 Sb. o p ed–kolním, základním, st edním, vy–ím odborném a jiném vzdávání) a v Rámcovém vzdávacím programu pro p ed–kolní vzdávání. Ke klí ovým princip m transformace eského –kolství pat í humanizace –koly. TMkola je v pojetí humanismu vnímána jako slufba dít ti. Jde o zm nu v p ístupu k dít ti (osobnostní pojetí, individualizace), zkvalitn ní celkového klimatu –koly (interpersonálních vztah a komunikace), ale také o prom nu cíl a obsahu vzdávání, v etn pouffíváních metod a organiza ních forem. K hlavním cíl m p ed–kolního vzdávání pat í orientovat se *šk tomu, aby si dít od útlého v ku osvojovalo základy klí ových kompetencí a získávalo tak p edpoklady pro své celofitovní vzdávání, umofl ující mu se snáze a spolehliv ji uplatnit se ve spole nosti znalostí.*⁵

⁴ Stanovisko Rady APU k zám ru ministra –kolství k plo–ného státního srovnávacího testování flák ZTM2011 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://www.apu-cr.cz/index_soubory/Page463.htm>. [cit. 2011-10-10]

⁵ Rámcový vzdávací program pro p edzkolní vzdávání. V stník M^{MT}, sezit 2, Ro ník LXI, únor 2005, s. 6.

ed-kolního vzdávání vytvořila skupina pracovníků České školní inspekce, pedagogické fakulty, střední

pedagogické školy a zástupkyň ze školní praxe v průběhu dvou měsíců (únor až březen 2011). Jejich cílem, daným ministrem školství, bylo rozpracovat do konkrétních indikátorů jednotlivé očekávané výstupy RVP PV.

Standardy byly nazvány výstupními a měly formulovat šnejd ležit j-í v ku p im ené požadavky, jejichž naplněním by mělo být završeno p ed-kolní vzdávání. Protože p ed-kolní vzdávání je v R nepovinné, není ani povinností d tí jej bezzbytku naplnit.⁶ Pojem švýstupníů byl dále v textu zpešněn informací, že má plnit funkci orientační a nelze jej tedy chápat ani jako standard evaluační, ani jako výkonový, nebo n které d tí mohou naplnit požadavky RVP PV d íve, jiné pozd jí a šfe tedy v dob , kdy ukon ují p ed-kolní vzdávání, n které v t-inu požadavk zvládnou spolehliv , pop . je i p ekro í, jiné jich sotva dosáhnou. Nebyl tvo en se zám rem sjednotit výkony d tí, pop . testovat dovednosti p ed-kolního dít te i za ínajícího -koláka.⁷

P i bližší analýze jednotlivých formulací lze konstatovat, že navozují d íve uplat ované analytické pojetí p ed-kolního vzdávání a nemohou dostate n vést k šinnostnímů výstup ům, jak požaduje RVP PV. P edložený materiál nelze považovat za standardy, které by mohly u ítel ům mate škých -kol pomoci s hodnocením výsledk vzdávání a ufl v bec ne se sledováním kvality vzdávání v mate škých -kolách, i zavád ěním zm ůn, které p inesla kurikulární reforma. Na to také ěsto upozor ovali diskutující na portále www.rvp.cz, kam byl materiál *š Návrh standard p ed-kolního vzdávání* dán v m síci kv ětnu 2011 (28. 4. ó 28. 5. 2011) k diskusi.

Diskuse v-ak nebyla dobře strukturovaná a také její ízení nebylo p íli-profesionální. Dalo by se íci, že diskuse probíhala v malém po tu lidí spí-e jako šdebatní kroufeků bez ú astí v t-iny profesní komunity. Následující ukázky p edstavují hlavní témata a názory z diskuse:

Je v bec nutné formulovat standardy p ed-kolního vzdávání, jestliže je jifl závazný dokument RVP a z n ho vycházející a v souladu TWP, kde jsou konkretizovány v-echny o ekávané výstupy? Hrozí zde riziko striktního dodřfování t chto standard , a kde je tedy individualita kařdého dít te??? Bude respektováno jeho osobní tempo, styly u ení, schopnosti

⁶ *Návrh standard p ed-kolního vzdávání*, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://diskuze.rvp.cz/viewtopic.php?f=557&t=17883>. [cit. 2011-10-10]

⁷ *Návrh standard p ed-kolního vzdávání*, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://diskuze.rvp.cz/viewtopic.php?f=557&t=17883>. [cit. 2011-10-10]

osobnostn orientované výchovy k výchov jednotné.
ou zlep-ít kvalitu a úrove p ed-kolního vzd lávání.

(Ivana Urbánková)

Nejsem p esv d ena, fle je nutné zpracování standard , nebo RVP PV je dostate ným vodítkem ke kvalitnímu zpracování TWP s p íhlédnutím k regionálním podmínkám. Ze striktn p edepsaných výstup mám obavu, fle se vytratí tvo ivost u itelek a jejich osobitý p ístup k eduka nímu procesu. Navíc hrozí i riziko striktního dodrřování t chto standard z pozice TPA, nemluv o nesplnitelných požadavcích rodi (laické ve ejnosti). Vznikla-li pot eba konkretizace, mořným e-ením by bylo zpracování odborné p íru ky pro za ínající u itele, aby si dostate n zaffili správné postupy v samotné výchovn vzd lávací práci s r znými v kovými skupinami d tí. Zacilme spí-e pozornost na práci s nadanými d tmi a d tmi se speciál. vzd lávacími pot ebami. Vynalořené finan ní prost edky na práci expertní skupiny pro standardy by umořnilo zaplatit kvalitní u itele a umořnilo vybavit -koly materiálem korespondujícím s požadavky moderní -koly.

(Marie Polednová)

Myslím si, fle navrhované standardy by mohly spí-e slouřit n co jako manuál pro práci u itelky v MTM nikoli jako závazná norma. Souhlasím, fle by to mohlo pomoci za ínajícím u itelkám. Ale nejen jim, ze zku-enosti vím, fle takovou pomoc pot ebují také letité prakti ky, které mají uřlen pár let do d chodu a stále se -patn orientují v textu RVP PV.

(Vladimíra Dobrovolná)

Sou ástí diskuse byla také anketa, která v-ak na rozdíl od diskusních p ísp vk p inesla pozitivní názory na p edkládaný materiál. Respondenti se v p íblifln 65% p íklán li k tomu, fle p edlořený materiál je srozumitelný, v praxi pot ebný a m fle být v praxi p ínosný p í napl ování o ekávaných výstup RVP PV.

V diskusním fóru se také objevilo stanovisko odborník ,⁸ kte í nejvíce kritizovali krátký asový úsek v novaný zpracování tak závařného materiálu a chyb jící cíle a jeho smysl. Upozor ovali také na jeho nesystémovost a v návaznosti na kurikulární reformu. Zazn lo také upozorn ní, fle by mohlo dojít ke zpochybn ní celého RVP PV, nebo takto rozpracované výstupy by mohly nasm rovat práci u itelek zp t k p edm tnému modelu (výchovným

⁸ Stanovisko zástupc PdF garantujících obor U itelství pro MTMa Pedagogiku p ed-kolního v ku v eské republice ke řStandard m p ed-kolního vzd lávání, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <<http://diskuze.rvp.cz/viewtopic.php?p=52587#p52587>>. [cit. 2011-10-10]

vzdělávací práce pro jesle a mateřské školy (1984) a zentované v RVP PV.

Jaký byl další osud materiálu?

Tvorba standardů pokračovala po diskusích na metodickém portálu rámcových vzdělávacích programů dále. Členky pracovního týmu byly z práce na standardech odvolány a byl sestaven zcela nový tým. Zachováno bylo zastoupení organizací Výzkumného ústavu pedagogického (VÚP), České školní inspekce (ČŠI) a nově přibyla zástupkyně z Národního institutu pro další vzdělávání (NIDV). Pedagogické fakulty a střední pedagogické školy byly z tvorby vyloučeny a výrazně bylo posíleno zastoupení školní praxe. Úpravy návrhu standardu probíhaly asi 2 měsíce. Poté proběhlo jejich odborné posouzení, které však nebylo zveřejněno. Nová verze byla již v úvodu autorkami označena jako *š metodická pomoc na cestě k naplnění vzdělávacích cílů stanovených v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání* s tím, že *text obsahuje oekávané výstupy z RVP PV rozvedené do konkrétní podoby*.⁹ Tzv. konkrétní podoba má u učitelů sloužit jako **metodická pomoc** k tomu, aby mohli plánovat adekvátní činnosti vzhledem k dosahování oekávaných výstupů. Tvůrci se domnívají, že bude pro učitele snazší *"nalézt a stanovit v rámci integrovaných bloků vzdělávací nabídku, která je pro naplnění oekávaných výstupů smysluplná a účelná*.¹⁰

Materiál již není označován *š Standardy pro předškolní vzdělávání*, ale nazývá se *š Oekávané výstupy RVP PV o konkretizované*. Dále se z něj máme do jít, že konkretizované výstupy jsou formulovány v optimální úrovni, měly by tedy být pro většinu dětí na konci předškolního období dosažitelné. Konkretizace probíhá, stejně jako v pracovním návrhu, v rámci jednotlivých vzdělávacích oblastí. Kromě metodické pomoci učitelům není dále specifikováno, jakým způsobem bude s materiálem dále nakládáno.

V listopadu 2011 byla na stránkách MŠMT vyvěšena výzva k úasti na setkání ke standardům, kde podle tehdejší pracovníce MŠMT mělo proběhnout seznámení s materiálem *š Oekávané výstupy RVP PV o konkretizované*. Součástí setkání mělo být výběr mateřských škol, které by materiál pilotně ověřily. Výzva byla brzy stažena s tím, že místa jsou již plně obsazená.

⁹ *Oekávané výstupy RVP PV o konkretizované*, nezveřejněný materiál MŠMT.

¹⁰ *Oekávané výstupy RVP PV o konkretizované*, nezveřejněný materiál MŠMT.

tohoto materiálu p sobily afl ilegálním dojmem, který
tupy. Stejn jako v-e ostatní, ani tentokrát nebyly

zve ejn ny fládné výsledky ov ování.

V dubnu se na stránkách MTM objevila t etí verze tohoto dokumentu pod názvem *Konkretizované o ekávané výstupy RVP PV*. V pr vodním slovu k tomuto materiálu je psáno, *fl e štento materiál bude p ílohou revidovaného dokumentu Rámcového vzd lávacího programu pro p ed-kolní vzd lávání a opat ením ministra -kolství vejde v platnost k 1. 9. 2012*.¹¹ Nelze nefl se divit, fl e v srpnu 2012 je-t nejsou fládné konkrétní informace ani schválená zákonná opat ení k napln ní této informace.

Revize Rámcového vzd lávacího programu pro p ed-kolní vzd lávání pokračuje za stejných nejasných podmínek jako tvorba p vodních standard p ed-kolního vzd lávání. P esto, fl e na MTM nastoupil nový ministr a byla p ijata nová referentka pro p ed-kolní vzd lávání, není otev en sestaven tým pro revizi RVP PV, nejsou známa východiska revize, nebo neexistují relevantní podklady o realit probíhající kurikulární reformy v mate ských -kolách (viz vý-e).

Shr me si tedy v datech dosavadní postupy na standardech p ed-kolního vzd lávání:

Leden 2011	ó za átek práce na šStandardech PVö
B ezen ó kv ten 2011	ó diskuze na portále rvp
erven	ó sestavení nové autorské skupiny
ervenec ó zá í 2011	ó zapracování p ípomínek
íjen	ó recenzní ízení
Listopad 2011 ó kv ten 2012	ó pilotáfl v M TM
Zá í 2012	ó implementace do M TM

Jaká je podoba záv re né verze p vodního materiálu Standardy p ed-kolního vzd lávání?

Dalo by se íci, fl e t etí verze se od té p vodní p íli-neli-í. V pr b hu tvorby do-lo spí-e ke zp es ování n kterých formulací (vi z tabulka 1).

Tabulka 1 Porovnání 1. a 3. verze *Konkretizovaných o ekávaných výstup RVP PV*

¹¹ *Konkretizované o ekávané výstupy RVP PV*. Dostupné na: WWW
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/konkretizovane-ocekavane-vystupy-rvp-pv>

Právní předpisy, koordinace ruky a oka

gická

5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku

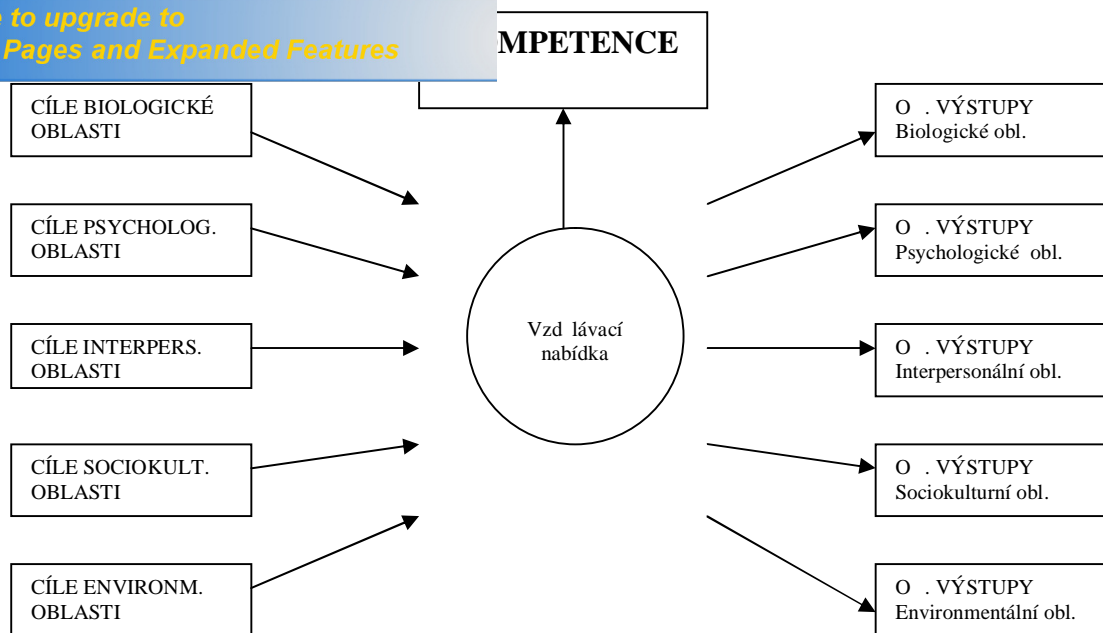
5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály

1. Verze	2. Verze
<ul style="list-style-type: none"> - tužku držit správně, tj. těmi prsty s uvolněným zápěstím - dokáže vést stopu tužky a napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena - pracuje se stavebnicemi, skládkami (stavěnkami z kostek, navléká korálky, skládá mozaiky), zavazuje klíček - provádí jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály (např. kreslí, modeluje, stíhá, používá barvy, tiskárnu, křídla, omalovává, skládá z papíru, lepí, tvoří z pířrodnin) - zachází s jednoduchými hudebními nástroji 	<ul style="list-style-type: none"> - upřesnění ověřování pravé i levé ruky při kreslení i v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje - tužku držit správně, tj. dvěma prsty, těmi podložený, s uvolněným zápěstím - vést stopu tužky při kresbě, apod. - napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena - pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavěnkami z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíček) - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, tiskárnu, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou) - kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stíhat, lepít, vytvářet objekty z pířrodních i umělých materiálů - zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trojúhelníkem, bubínkem, chladicími)

Nutno podotknout, že formulace z první verze byly blíže k popisu toho, co dítě vykonává, tedy také blíže k formulacím používaným pro hodnocení sledovaných jevů. Při této formulaci se střídají rozdíly mezi stanovením cíle rozvoje dítěte a formulací kritérií pro sledování naplnění tohoto cíle. Nebo mají tyto formulace sloužit k lepšímu formulování cíle při plánování? Tomu by nasvědčovaly také úvodní slova tohoto materiálu: *ŠS pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví pedagogové v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplnění očekávaných výstupů smysluplná a účelná.* Ale citace spíše napovídá o nejasnosti pojmů, se kterými RVP PV pracuje, a také o nepřesném pochopení integrovanosti vzdělávacích oblastí.

Pojme si pro lepší pochopení ukázat na následující obrázku, jak spolu souvisí cíle, očekávané výstupy a vzdělávací nabídka.

Obrázek 1 Integrované pojetí předškolního vzdělávání

Záměry, které si učitelka plánuje, tzn. co chce u dětí rozvíjet, se musí promítnout do vzdělávací nabídky, která by poté měla přinést u dětí nějakou změnu v jejich chování i znalostech a dovednostech. Veškeré snažení, tedy nejen vzdělávací nabídka, ale také způsob komunikace učitelky s dětmi a připravené prostředí pak souvisí s rozvojem kompetencí dětí. Integrovanost všech plánů spočívá v tom, že vzdělávací nabídka nemůže rozlišovat jednotlivé vzdělávací oblasti (tzn. spojovat cíle jednotlivých oblastí s jednotlivými úkoly i úkoly), ale spojovat cíle také v úkolech tak, aby propojovaly rozvoj celé osobnosti (blíže v kapitolách 1).

Pokud by tedy učitelka podle doporučení autorky materiálu *Konkretizované očekávané výstupy RVP PV* stanovovala nabídku podle konkretizovaných výstupů, tzn. například rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus nebo pojmenovat viditelné části těla v etnách, kterých částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a které vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek), pak by se nutně soustředila na přípravu takto orientovaných úkolů. Jen tímto si lze představit, že výroky tohoto typu by u učitele vedly k promýšlení organizace vzdělávání vzhledem k požadavkům uvedeným výše. To znamená k tomu, jak by se děti mohly učitelce spolupracovat, samostatně rozhodovat atd.

Některé výroky typu *postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnitřní kontroly nebo přizpůsobit a provést jednoduchý pohyb podle vzoru i pokynů* navozují přímo ono direktivní působení učitelky uplatňované za minulého režimu.

mate ských –kol s pochopením sou asných p ístup a
jist nelehký. Pot ebuje v–ak p íjmout spoustu
systémových zm n, které byly nazna eny v úvodu tohoto textu.

Mohli bychom najít také n kolik metodických materiál , které postupn vznikají. Jedním z nich je nap íklad RoK v MTM(zkratka rozvoje kompetencí v mate ské –kole), který vznikl v Programu podpory zdraví v mate ské –kole (Sedlá ková, Syslová, TTM pánková, 2012). Jde o evalua ní nástroj, který je ur en k pr b fnému zaznamenávání a vyhodnocování individuálního rozvoje a u ebních pokrok každého dít e v mate ské –kole, která pracuje podle Kurikula podpory zdraví v MTM. Výroky obsažené v tomto nástroji popisují viditelné projevy dít e, které m fle u itelka sledovat. Jde nap íklad o formulace:

- *Dovede poflídat o pomoc*
- *Upozor uje na –kodlivé chování a radí s mofnostmi nápravy*
- *e–í nepo ádek kolem sebe (vylitá tekutina, smetí, neuklizené hra kyí)*

Ve–kére výroky jsou vfdy uspo ádány tak, aby daly obraz o kompetencích, které jsou u dít e rozvinuté. Nabízí tedy ucelený pohled na projevy dít e, které je kompetentní ve v ku, kdy odchází z mate ské –koly.

Otázky kolem revize RVP PV a jeho p úlohy

V souvislosti s tvorbou standard vyzvstalo mnofství otázek týkajících se celkového rámce, v n mfl tento dokument vznikal, jeho implementa ní strategie, ovlivn ní práce u itel mate ských –kol, míry závaznosti tohoto materiálu, pohledu TTM apod. K nej ast j–ím pat ily otázky typu: *Pro je nutná metodická pomoc a pro je sou asná metodická pomoc nedosta ující? Mohou pomoci takto nastavené standardy u itel m mate ských –kol s odklonem od tradi ního transmisivního p ístupu k p ed–kolnímu vzd lávání? Pomohou zkvalitnit p ed–kolní vzd lávání tak, aby fláci ZTMdosahovali lep–ích výsledk v PISA a PIRLS testech?*

Nabízí se spí–e úvaha, zda tento materiál nemá pouze nahradit i kompenzovat nedostate nou pozornost státu (respektive jeho p edstavitel) p ed–kolnímu vzd lávání a celkov nízké úrovni celého eského –kolství. Vzhledem k nesystematickému provád ní výzkum v oblasti p ed–kolního vzd lávání totifl nelze odpov d t ani na základní otázky jakými jsou: *Jak u itelé mate ských –kol zvládli implementaci RVP PV do praxe? S jakými problémy se potýká praxe p ed–kolního vzd lávání?...*

Učitelé mohou zajistit efektivní pomoci u žáků v tom JAK učí, pokud se ohledem k cílům kurikulární reformy (což byly mimořádně požadavky, které zaznívaly v diskusním fóru nejaktivnějších učitelů).

Pokládání základů osobnosti jedince v mateřské škole, na které další stupně vzdělávání navazují, je natolik závažným aktem, že by představitelé školské politiky měli přijmout opatření, která bez vzdělaných předškolních pedagogů, nebude kvalita vzdělávání v mateřských školách (a následně na ostatních stupních) odpovídat současným požadavkům a cílům kurikulární reformy. Se zvýšením kvality tedy nepomohou pomoci ani metodické příručky, ani zvýšení platu učitelů, ale pouze systémová změna v postupu k předškolnímu vzdělávání.

Literatura:

LANGMEIER, J., KREJČÍKOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha : Grada Publishing, 1998. ISBN 80-7169-195-X

Klesající výsledky českého základního a středního školství: fakta a řešení. McKinsey & Company, 2010 [online]. Dostupné na WWW: http://www.mckinsey.com/locations/prague/work/probono/2010_09_02_McKinsey&Company_Klesajici_vysledky_ceskych_zakladnich_a_strednich_skol_fakta_a_reseni.pdf. [cit. 2011-10-10]

Konkretizované očekávané výstupy RVP PV. Dostupné na: WWW <http://www.msmt.cz/vzdelavani/konkretizovane-ocekavane-vystupy-rvp-pv>

NAJVAROVÁ, V., SYSLOVÁ, Z. Analýza témat pedagogického výzkumu zaměřeného na předškolní vzdělávání v České republice od roku 2000 In Bendl, S., Zvířotský, M. *Místo vzdělávání v současné společnosti: paradigmata o ideje o realizace*. Sborník z 18. výroční konference české pedagogické společnosti konané ve dnech 16. a 17. února 2011 v Praze. Brno : Tribun EU, 2011. ISBN 978-80-263-0046-5

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha). Praha : MŠMT, 2001. ISBN 80-211-0372-8

Návrh standardů předškolního vzdělávání, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://diskuze.rvp.cz/viewtopic.php?f=557&t=17883>. [cit. 2011-10-10]

OECD, ŠPISA 2009 results: Overcoming Social Background, svazek 2, 2010.

Program výchovně vzdělávací práce pro jesle a mateřské školy. Praha : SPN, 1984.

SMOLÍKOVÁ, K. a kol. *Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV. Metodika pro podporu individualizace vzdávání v podmínkách mate ské -koly*. Praha : VÚP, 2007. ISBN 978-80-87000-10-6

SMOLÍKOVÁ, K., a kol. *Manuál k p íprav -kolního (t ídního programu) mate ské -koly*. Praha : VÚP, 2005. ISBN 80-87000-01-3

SMOLÍKOVÁ, K., a kol. *Praktický pr vodce t ídním vzdávacím programem mate ské -koly*. Praha : VÚP, 2006. ISBN 80-87000-04-8

Standardy pro základní vzdávání, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/standardy-pro-zakladni-vzdelavani-1>>. [cit. 2011-10-10]

Stanovisko zástupc PdF garantujících obor U itelství pro MTMa Pedagogiku p ed-kolního v ku v eské republice ke š Standard m p ed-kolního vzdávání, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <<http://diskuze.rvp.cz/viewtopic.php?p=52587#p52587>>. [cit. 2011-10-10]

Stanovisko Rady APU k zám ru ministra -kolství k plo-ného státního srovnávacího testování flák ZTM 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://www.apu-cr.cz/index_soubory/Page463.htm>. [cit. 2011-10-10]

MTMMT p ípravuje nové standardy p ed-kolního vzdávání. MTMMT, 2011 [online]. Dostupné na WWW:

<<http://www.skolaonline.cz/Home/tabid/41/articleType/ArticleView/articleId/2168/MSMT-pripravuje-nove-standardy-predskolniho-vzdelavani.aspx>>. [cit. 2011-10-10]

Zákon .561/2004 Sb. o p ed-kolním, základním, st edním, vy-ím odborném a jiném vzdávání

Záv re ná zpráva podskupin Národní ekonomické rady vlády pro konkurenceschopnost a podporu podnikání, 2011 [online]. Dostupné na WWW: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/NERV_kap02.pdf>. [cit. 2011-10-10]